

KÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NEPTANÁCS LAPJA

XXVI. évfolyam, 7894. szám Péntek, 1970. augusztus 7. 4 oldal, 30 bani

Az Arad megyei pártbizottság plenáris ülése

Tegnap tartották az RKP Arad megyei bizottságának plenáris ülését az ipari aktívák. Ez alkalommal az aradi gazdasági élet rendkívül jelentős kérdéseit — a pártbizottságok és igazgatóbizottságoknak a munkatermelékenység növelésével kapcsolatos feladatok teljesítése érdekében kifejtett tevékenységét — vitatták meg.

A plenáris ülésen részt vett SAVU IOAN elvtárs, az RKP KB tagja, az RKP KB osztályvezetője.

A plenáris munkálatait HAS TEODOR elvtárs, az RKP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára nyitotta meg. A Constantin Nicolae elvtárs, a megyei pártbizottság titkára által a plenáris elé terjesztett tájékoztatóval kapcsolatban számos résztvevő — vállalati igazgatók, egyes pártbizottságok- és szervezetek titkárai, valamint más felelős munkát végző gazdasági káder — szólt fel.

A plenáris ülés alkalmat adott arra, hogy alaposan elemezzék az elért eredményeket, azt a nagyszámu lehetőséget, amellyel megyénk gazdasága rendelkezik a munkatermelékenység állandó növelésére.

A plenárison elfogadott intézkedések biztosítani fogják minden erő mozgósítását az állami terv e jelentős mutatószámának emelésére.

A plenáris munkálatainak befejezésekor felszólalt HAS TEODOR elvtárs.

A plenáris munkálataira visszatérünk.

Olyan gyorsan kerültem az az öntönés teherautóba, hogy magam is meglepődtem. Gancea Vasile, a Nagyvárad Autóközlekedési Vállalat aradi kirendeltségének KISZ-titkárát faggattam éppen az április óta beindított sofőr olimpiáról. A szokásos íróasztal melletti kérdés-felelet helyett ezúttal az autójavító csarnokban beszélgettünk. Gancea Vasile ugyanis egy teherautó alvázán dolgozott. Hét-nolc percnyi beszélgetés után gyerek-képi fiatalember kérdezett valamit a KISZ-titkártól. Gancea Vasile rámutatott a fiatal sofőrre és gyorsan megkérdezte: akar vele menni? Ő is részt vesz az olimpián.

Ó perc múlva már a lipcai úton robogtunk a kládovai kőbánya felé. A volán mellett ott lengett a kis háromszögű zászló: a „sofőr-olimpiász” résztvevője.

Maitec Cornel 22 éves, 18 éves kora óta ül a volán mellett. — Találom nem vettem részt az olimpián — mondja, — de ideen feltétlenül meg szeretném nyerni.

Meglepetten nézek rá. Nem sok köztünk a kőrulakosság, barátságosan beszélgetünk. És lassan kiderül, hogy a fiatal sofőr nyerni akarása nem valami légből kapott óhaj. Negy esztendője egyetlen karcolás sem szenvedett a kocsija, soha szabálytalanságot nem büntetett. (Azt már Gancea Vasile mesélte el később, hogy Maitec Cornel egyike a vállalat legteljesírmerezebb KISZ-tagjainak. Pontosan teljesíti a kocsi tervét, megbízható, bármennyi munkát kérnek tőle, zúgolódás nélkül megteszi. Az aradi sofőrök májusi ragyogó gyertyén idején is fáradszaktalanul dolgozott, azt mondják, az árvis idején ő aludt a legkevesebbet).

Riport ügyben a sofőr-olimpiászon

ja, mikor újra elindulunk. Egy órárt vesztettem, de délután bepótolom.

Vladimirescu határában lerakjuk a kocsit terhet és háromnegyed óra alatt még kétszer fordulunk.

Amikor elbucsurom tőle és a zöld Bucegától, már jóbarátok vagyunk. Nem vagyok részrehajló, de bevallom, őszintén szeretném, ha a legjobb helyezést érné el az olimpiászon. En neki drukkolok!

(szóvátai)

HÍRADÓ

A sepsiszentgyörgyi butorgyárban nívó u. j. butortípust kezdtek gyártani. Az új kombinált szobák, ebédők, kanapék és különböző alkatrészekből összeállítható könyvszekrények könnyen elhelyezhetők bármilyen helyiségben.

A fővárosi Sintofarm vegyi gyárban határidő előtt üzembe helyezték egy osztályt, ahol a pamut és műrost festésére szolgáló azonosítól színezéket állítják elő. Az új anyag rendkívül színtartó és igen keresett a textiliparban.

Az új osztály üzembe helyezésével a bukaresti gyár festéktermelése 275 tonnával nő.

A Tordai Cementgyár azal, hogy megnövelte forgóke-mencének forgási sebességét évente 44 000 tonna cementtel fokozza termelését. Az emelt üjtás ezenkívül fűtőanyag-, villanyáram- és tüzelőanyag-megtakarítást is biztosít, s egyaránt alkalmazható a 800-as és a 350-es forgóke-mencéknel.

A nagy évforduló fizsteletére Az aradi ipar sikerei

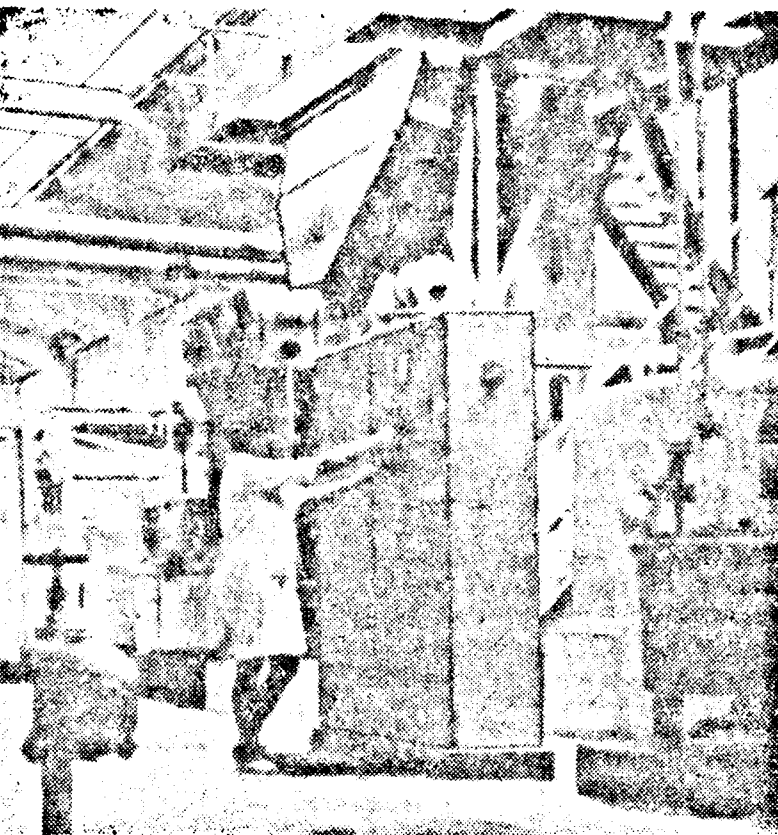
Megyei iparának dolgozói, fokozva a szocialista verseny ke-reben tett vállalások teljesité-séért kifejtett erőfeszítéseiket, kiemelkedő eredményeket értek el a tervfeladatok valóra váltá-sában.

A gazdasági tevékenység mér-lege ekesszóló bizonyíték erre nézve. Így az év első hét hó-napjában az összerelési tervet 101,2 százalékban (38,7 millió lejes tulszárnyalással), az áru-

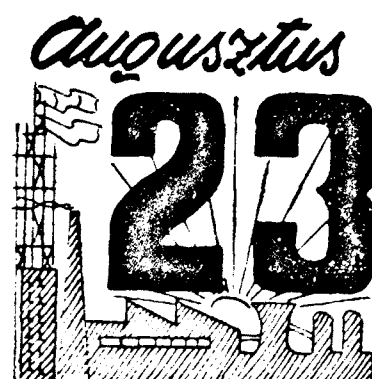
termelés előirányzatát 101,2 százalékban (35,8 millió lejes tulszárnyalással), az eladott és bevételezett áru-termelését pedig 103,4 százalékban teljesítették. Tervén felül 8,3 millió lej érté-kű butort, 52 000 négyzetméter gyapot-szőtést, 11 000 darab kötszövött-áru, 2,7 millió lej érté-kű keszruhát stb. állítottak elő.

Ennek nyomán az összerme-lésnél tett évi vállalások 70 szá-zalékát megvalósították.

Ezek az eredmények annál fi-gyelemre méltóbbak, mivel — mint ismeretes — az e tavaszi természeti csapások nyomán me-gyénk ipara is veszteségeket szenvedett.

Az ujonnan felszerelt fehérítő részlegről készült felvételnél az UTA textilgyárban.

1944 1970

A munkaidő egyre tökélete-sebb kihasználásával

a Textilipari Kombinát gyár-gévszei mintegy 15 millió lej értékben szarmáltak tul összer-termelési tervüket. Ezt a célt se-gíttette elő a műszaki terv cél-kitűzéseinek határidő előtti tel-jesítése. Ugyancsak itt szerepel az új anyagok alkalmazása is. Az írésszel kapcsolatban például megemlíthetjük, hogy a hagyó-mánvos keményítő helyett sokkal jobb szintetikus anyagokat használtak. Ezáltal a textiliák

minősége, gyűrhetelensége és tartóssága javult.
A Textilipari Kombinát fono-daiban és szövődéiben használ-ják ki legjobban a munkaidőt. Ezekben ugyanis a műszakok kihasználási együtthatója a meghatározott 2,4—2,6-tal szem-ben eléri a maximális 3-at. Ezt a gépek és gépcepportok egyre tökéletesebb kiszolgálásával és üzemeltetésével érték el.
T. S.

VASUTASAINK HELYTÁLLTAK

Az Aradi Vasuti, Pálvadvár szorgalmas dolgozóira az utóbbi negyedévben megokszorozódott feladatok hárultak. Mint köz-tudott, hogy a természeti csapás nagyvon sok vasutovonalat megrongált s ezért az egész gördu-lóanyagpark tevékenységét át-kellett szervezniük. A menet-rendek zsufoitakká váltak, de ennek ellenére egyetlen kihá-gást sem jeveztek fel az emlit-tett időszakban. Most, amikor hét havi mérlegüket latolgatják, kiderült, hogy az összerelési tervet, a sürű menetrendváltoz-tások ellenére is 102,6 száza-lékban teljesítették.

Az emlitett eredményt a mun-

ka intenzitásának és -temelékeny-ségének növelésével érték el. Mindössze három hónapra volt szükségük ahhoz, hogy a mun-katermelékenységi mutatót 6 százalékkal tulszárnyalják.

A szocialista versenyben min-den pályavárvári dolgozó részt-vett. Az élenjárók közül megemlíthetjük Parasciu Nicolae, Dia-conu Mihail, Pipa Péter, Mani-lici Mihail, mint legjobbakat. Nemrég újabb felajánlást tettek. Vállalták, hogy a vasuti forgal-mat operatívabbá teszik, lerövi-dítik a szállítási időszakokat és ugyanakkor összeállított szerel-vényenként 11,5 százalékkal nö-velik a rakományok súlyát.

Reflektorfényben: a munkatermelékenység

A Vagongyár dolgozói képvise-lőinek közgyűlése — mint a vál-lalatok gazdasági tevékenysége ve-zetésének legmagasabb formája — a szocialista demokrácia szellem-ben zajlott le. A nagyszámu fel-szólalás kifejezett munkajelleget kölcsönözött a gyűlésnek. Amint azt hangsúlyozták, a jövő évre elő-írányzott termelésnövekedés realis alapja az ez évi munka, pontosab-ban az ez év második felében ki-felytett tevékeny-ség, amikor az ü-zem munkaközös-ségének erőfeszí-tései nyomán ha-tározott fordula-tot tettek a mun-katermelékenység gyökere emelése felé. Mint ismer-es, a vagongyár-tok mind a globá-lis, mind az áru-termelési tervet, va-lamint az eladott és bevételezett áru-termelés előirányzatát is ma-radek nélkül teljesítették, sőt tul-szárnyalták és az ehhez szükséges termelésnövekedést kizárólag a munkatermelékenység emelése ré-lvén valósították meg. Ez az er-dmény fényt vet az önfeláldozó munkára, azokra az áldozatos erő-feszítésekre, amelyeket a vagon-gyári dolgozók hoztak a tavaszi áradások és az ellenük folytatott

küzdelem nyomán előállt több mint 14 millió lejes veszteség be-hozása érdekében, ami teljes mé-retekben sikerült is.

A közgyűlésen kitűnt, hogy a tervezett termelési- és szarmat-tervezési intézkedések, a munkafegyelem javulása, a vezető és írá-nyított tevékenység magasabb szín-vonalra való emelése nyomán jött létre. Megemlíthetjük például: a

több mint 250 intézkedés is 21 mil-lió lejt meghaladó gazdasági haté-konyaságot biztosított.

Központi kérdésként elemezve a munkatermelékenység állandó nö-velésének problémáját, a dolgozók képviselői hangsúlyozták: pozitív eredményekkel jártak azok a kö-rültekintő intézkedések, amelyeket a gyár vezetősége hozott a mun-kaerő-összetétel javítása céljából, azáltal, hogy csökkentették a mű-szaki-adminis-tratív és kiegészítő személyzet létszá-mát. Ilyen módon a közvetlenül a termelésben dolgozók részaránya 70 százalékra e-melkedett, az el-múlt évi 66,4 szá-zalékhoz képest. Több felszólaló — köztük Buzsán Savu, a 2-es előkészítő részleg pártszervezete-ben titkára, Serban Florian, a II. befejező részleg dolgozója és Robu Eugen mérnök — megemlíthettek, hogy ezek az eredmények még szebbek is lehetnek vona, ha kö-vetkezetesebben foglalkoznak a dolgozók munkaideje felhasználá-sának javításával. Ezen a téren az eredmények jóval elmaradnak a

Az 1971. évi tervfeladatok megvitatása a Vagongyárban

gyártás műszaki színvonalának e-melése érdekében sikerült elérni, hogy az évi beruházási tervnek már több mint 50 százalékát meg-valósították. Így hat hónappal határidő előtt átadták a szabászati részleg új csarnokát, üzembe helyezték korszerű, nagy teljesítmé-nyű gépeket, mint az ezer tonnás hidraulikus prést és a hat collos zömítő gépet. Több mint két mil-lió lej értékű kisgépészeti munkát végeztek és a műszaki-szervezési-intézkedési tervben előirányzott

— közöttük Buzsán Savu, a 2-es előkészítő részleg pártszervezete-ben titkára, Serban Florian, a II. befejező részleg dolgozója és Robu Eugen mérnök — megemlíthettek, hogy ezek az eredmények még szebbek is lehetnek vona, ha kö-vetkezetesebben foglalkoznak a dolgozók munkaideje felhasználá-sának javításával. Ezen a téren az eredmények jóval elmaradnak a

R. M.

(Folytatása a II. oldalon)

Befejezés előtt AZ ARATÁS

Tikkasztó hőségben járjuk a ha-tárt. Mindenfelé dübörgő kom-bájnokok vágják a búzát. A fazekas-vársándi és a szentannai termelő-szövetkezetekben tegnap az utol-só búzabúzláról is biztonságba ke-rült a termés. Az itt dolgozó kom-bájnokok ez után felsorakoztak és a zimándi, valamint a zarándi ter-melőszövetkezetekbe mentek át dolgozni, hogy segítsék munka-társaikait. A simándi mezőgazda-sági termelőszövetkezet határában találkoztunk Calomfirescu David mérnökkel a Szentannai Mezőgaz-dasági Gépesítő Vállalat igazgató-jával. Ő is a határt járja az aratás megkezdése óta.

— A tevékenységi körzetünkbe tartozó gazdaságok tulnyomó ré-szében már befejeződött az idei termés aratása. Most átszopor-toljuk a gépeket, hogy meggyor-sítsuk az aratást ott is, ahol még nagyobb területeken maradt tal-on a gabona. Ha az idő nem szől közbe, akkor vasárnap délre min-den szövetkezetben befejezzük az aratást. Jelenleg már csak a si-mándi, a zarándi és a zimándi ter-melőszövetkezetekben kell hajraz-ni, — magyarázta a vállalat igaz-gatója.

Az aratással párhuzamosan halad a száma balázása és szállítása, a szántás és a másodvetés is. A vállalat igazgatójától tudtuk meg, hogy reggelenként a harminc fel-száradásig minden traktor a ba-rázdát hasítja. Este pedig meg-hosszabbított műszakban végzik a szántást a traktorosok. A gé-pesítők derekas helytállással iga-zolja az a tény is, hogy eddig több mint 3 000 hektár területen vé-geztek el a szántást és ebből csak-nem 2500 hektárt be is vetettek. Határjárás közben eljutottunk a pankotai termelőszövetkezet bú-zaföldjeire is. Itt is arattak. Igen, arattak de... a természet és a ta-laj okozta nehézségeket mégjob-ban tetézik a rossz szervezéssel. Hiába járja a határt Vostinar Gheorghe, a termelőszövetkezet el-nöke és Coja Filimon mérnök, ha

a gépesítők nem mindig veszik figyelembe az utasításokat. Az Uj-aradi Mezőgazdasági Gépesítő Vállalat Pankotán dolgozó alegysé-gében laza a fegyelem. Bizonyíték erre az is, hogy Girda Gheorghe és Manea Dumitru traktorosok im-már két hete otthagyták munka-helyüket és azóta senki sem tud róluik semmit. Lehet, még a vállalat vezetői sem. Szerdán a déli órákban, amikor ott jártunk, a gépesítő alegység udvarán négy traktor állt.

— Miért nem dolgoznak ezek a gépek? — kérdezte Szabó László, a gépesítő alegység vezető-jétől.

— Az a helyzet, hogy két trak-torosunk „meglőgött”. Nem tu-dunk felöltük semmit. A gépek itt állnak két hete. Nincs emberünk, akik rájuk ültessünk. A másik két traktor defekt. De ezek egy pár óra múlva ismét barázdába állnak, — volt a válasz.

— Hány traktorral rendelkezik az alegység?

— Összesen 13 gépjunk van. E-zek közül ma (szerdán) hat a kom-bájnokokkal dolgozik, három talaj-porhanyósítást végez tárcsával, kettő pedig kukoricát vet.

Nem kellett sokat számolgatni, hogy fényt derítsünk arra, misze-rint, a 13 traktorból 11 van mun-kában és kettő emberhiány miatt áll. Am. ug. látszik Szabó László elvtárs az üzemképtelen trak-to-rokat is úgy tartja nyilván, mint amelyek teljes kapacitással dol-goznak.

Szükséges, hogy a pankotai termelőszövetkezetben komolyab-ban lassanak munkához a gépesi-tők. Még csaknem 100 hektár a-ratni való van. Rosszul állnak a szántással, és a vetéssel is. Eddig a learatott buza és árpa-földből 77 hektárt szántottak fel és csak 70 hektárt vetettek be. Ezek a szá-mok önmagukért beszélnek. No, meg arról a laza munkafegyelem-ről is, ami az itt dolgozó trak-to-risták részéről megnyilvánul.

CSIGYAR ISTVAN

Lapunk IV. oldalán

- Ion Dacu nagykövet felszólalása a lesze-relési bizottság ülésén
- Nagygyűlés Hírosimában az első atom-bomba ledobásának 25. évfordulóján

Lapunk III. oldalán

TUDÓSÍTÁSOK • PILLANAT

HÍREK • RIPIRITOK • JEGYZETEK • KÉPEK • BESZÁMOLÓK • FOTO • ÚTLEÍRASOK • HUMOR

Aradi létkép 1970

(KELEN FERENC felvétele).

Arad megye felfedezéséről

Régez adtam szívvel annyira igazat valakinek, mint Mózer István barátomnak... miután előváltam a Vörös Lobó június 26-i számában megjelent cikket, a „Felfedezők fel... Arad megyét”.

Sokan és sokat dolgoztak már a megye történelmi múltjának feltárására érdekében, a földrajz, a növény- és állatvilág sem került el a figyelmet. Mégis, a teljes igazság az, hogy csak az utolsó két évtizedben kezdtek el módszereken felfedezni a mai megyét. Az utóbbi hónapokban felgyorsult a munka, több kasszuli helyi kiadvány érdekében. Eddig alig vagy semmit sem tudunk olyan érdekességekről, mint a monostori kastély parkjának növényi ritkaságai, a karándi termálvizet, vagy a münari vár gyönyörű legendája. A déznai vízimalom, a simonyfalvi ásatások kiváló leletei, a temesvári iskola-muzeum, a tauri hátról az iskolába került ólószer-tani ritkaságok mind újszerűen hatnak.

138 falu bejárása után történelmi emlékeink nyilvántartása is erősen megduzzadt. A közhit tud a világi, solymosi, déznai s talán a kelmáki várról. A kutatóknak azonban ma már mintegy 40 vár pontos helyét sikerült meghatározni, amelyek a X. századtól, Ménmarót idejéig kezdve a XVIII. századig épültek. Kétszáz telennek látszik, hogy a legregibb-

nek a zarándi vár tekinthető. A megyei Múzeum értékes kezdeményezésének tulajdonítható a világi varban induló ásatások. Természetesen a várakon kívül vannak más értékes középkori épületeink is Nagyzerinden, Feketegyarmaton, Agván és más helységeken.

A kutatások eredményének egybevetése után ma már világos, hogy a realista hangvételű vadász-freskó, a megye legregibb összefüggő festményi emléke, amely mindenekelőtt 1400 előtt készült. A legregibb szobor meghatározása még hátra van. Nincs kizárva, hogy ez valójában (mint feltételezik) Nemetszentpéter főterén áll.

Végül azt is megállapíthatjuk, hogy az ötvösmunkák, textíliák és fadarabok tekintetében is óriási feltáratlan kincsekkel rendelkezik Arad megye.

A népi termelői munka emlékei közül (a már bemutatott vashomrokon kívül) lenyűgöző hatást gyakorolnak a kutatókra az évszázados agrárius meszegető kemencék, az 1800 körül épült mólói dűzsasztogatók stb. Még a régi hidak sem pusztultak ki, a közismert szőlősi törökori hid mellett még jónéhány régi híd ivelt a megye útjait. Ilyen monumentális hidakat találunk például a Magyarad-Ternova úton, illetve Birs mellett.

A megye érdekességei között foglalnak helyet a jobbágy telkek

kímérésénél használt határkövek (Nagyfal, Feregnyáza). Nemetszentpéteren fennmaradt az a feliratos kő, amellyel az urbari perek alkalmával a földesuri birtokot elhatárolták a parasztnak meghatározott telkektől.

A helytörténeti kutatásban elért eredmények mellett még vannak „fehér foltok” is. Maig sem sikerült tisztázni az erdőhegyi vár pontos helyét. A településtörténet megválasztatlan kérdése többek között Fazekasvársandhoz, Gyula-vársandhoz és Dezsőháza-hoz kapcsolódnak. Mindezekhez hozzá kell tennünk, hogy az eddigi kutatásokból több helység kimaradt.

Lassan-lassan felfedezzük Arad megyét. A helyi sajtó nagy érdeklődéssel kíséri a tevékenységet, s ez nagy segítséget jelent a kutatóknak is. A megjelent cikkek, hírek nyomán számos értékes adatot egészítettek ki tudásunkat az olvasótábor köréből.

Pártunk közelgő felszázados évfordulója fokozott mértékben irányítja a figyelmet népünk forradalmi harcának emlékei felé. E kutatások szintén gazdag ismeretanyagot kecsgetnek.

GLÜCK JENŐ

TUDÓSÍTÁSOK • PILLANAT

KÉPEK • BESZÁMOLÓK • FOTO •
HÍREK • RIPORTOK • JEGYZETEK •
Magazin
• ÚTLEÍRÁSOK • HUMOR •

Oxigén a Holdon?

Vajon találnak-e vizet a Holdon? Ezzel a kérdéssel foglalkozik jelenleg Giovanni de Maria olasz professzor, akinek nemrég sikerült gázmentes oxigént kivonni a NASA által rendelkezésre bocsátott holdkőzetekből.

A milánói Europeo című hetilapnak adott interjújában a professzor kijelentette, hogy a „következő holdutazások nagy érdeklődésre tartanak számot és főleg azért, mert a holdtalaj mélyebb rétegeiből hoznak majd mintákat. Valószínű, hogy a mélyebben fekvő kőzetekben vizet fognak találni, míg a felszínen a napsugárak, a napszél, a szél hatására a víz valószínűleg elpárolgott”. A fiatal

olasz tudós véleménye szerint az űrhajósoknak „le kell furniuk a holdtalajba, vagy alászállni a kráterekbe, amelyeknek a belsejét nem érte sugárzás. Érdekes lenne, ha az űrhajósok mintákat hozhatnának ilyen kráterekből, s e minták vegyi összetételében hidrogén típusú illanó anyagokat vagy éppen vizet találnának”.

De Maria professzor kísérleteiről, amelyek során oxigént vont ki a holdkőzetekből, ezeket mondták: „Az oxigént kezdetben párolgatással lehet majd előállítani a Holdon. Az alapvető probléma az, hogy felhasználják a Holdon lévő energiaforrásokat és elsősorban a napenergiát”. Ezzel

kapcsolatban a professzor azt ajánlotta, hogy tükrökkel bontsák fel és alakítsák át gázra a holdpórt és ily módon oxigént nyerjenek. „Először is meg kell határozni, hogy milyen hőfokot lehet elérni a napkémencék segítségével; de erre vonatkozólag nem lehet a felső határt meghatározni. A napkémencékkel már a földön is 3000 és 3500 fok Celsius közötti hőmérsékletet értek el. A készüléket a Holdon is össze lehetne szerelni”.

Tornyok, tornyok...

Az Eiffel-torony még száz évig fennmaradhat — ez a véleménye a leglátogatottabb párizsi turisztikai látványosság vezetőjének. Erre a nyilatkozatra azután került sor, hogy a francia sajtó az utóbbi időben kezdte elpárolgálni a tornyot, mondván, hogy megszűnt a rozsdás.

A 320 méteres, 7 000 tonnás tornyot Eiffel mérnök tervezte tudományos célokra, 1889-ben avatták fel, és sokan már akkor aláírták a lebontását követelő petíciót. Azóta is sok „eseményben” volt része a 80 éves létesítménynek: egy szélhámos például eladta egy naiv milliósnak, 1958-ban pedig majdnem pokolra robbant közvetlen közelében. Bizonyosra vehető, hogy az Eiffel-torony meg sokáig elbűvölő Párizs szerelmeseit és vonzani fogja az öngyilkosjelölteket. (Eddig 350 ember vetette le magát a toronyból).

Nyikolaj Nyikolaj, az 550 méteres (és a világon jelesen legmagasabb) moszkvai tévé-torony építője kijelentette, hogy megvalósítható ennél sokkal magasabb ilyen építmények is. Nyikolaj egyébként most egy ezer méter magas tornyot tervez dolgozik. A moszkvai tévé-torony építése értékes tapasztalatokat is eredményezett. Először alkalmaztak a torny belsejében feszítőkábeleket az építmény nagyobb stabilitásának biztosítására.

A moszkvai tévé-torony építése öt évet vett igénybe, s ezzel kapcsolatban a szakemberek megállapították, hogy a túl hosszú kivitelezési idő a legnagyobb akadály az ilyen szerű magasságú építkezések megvalósításában.

A tokiói városi tanácsnak arra a kérdésére, hogy készítsék el egy 4 000 méteres tornyot számításait, Nyikolaj kijelentette: Garantálni tudjuk egy ilyen fantasztikus építmény szilárdságát. A mai technikai adottságok mellett azonban legalább húsz év kellene megvalósításához, ami természetesen túl hosszú idő.

Konformációs analízis alatt egy molekula atomjai térben való elhelyezkedésének tanulmányozását értjük. Ennek az analízisnek a fontosságát alátámasztja az a tény,

Az elmúlt évi kémiai Nobel-díjat két ismert tudós között osztották meg: az amerikai Derek H. R. Barton és a norvég Odd Hassel között.

Barton a „dinamikus sztereokémia” kapcsolatos munkájáért kapta a Nobel-díjat, míg Hassel az atomok térben való elhelyezkedésével kapcsolatos tanulmányok kibővítéséért és alkalmazásáért a kémiában. Ezeknek a tanulmányoknak igen nagy jelentőségük van mind a szerves, mind a szervetlen vegyületek elemzésénél, annál is inkább, hogy a legtöbb szerves és egyes szervetlen vegyületek atomjai nem egyformán, hanem a térben helyezkednek el. Ismeretes, hogy egy molekula atomokból van felépítve és az illető molekula tulajdonságait az atomok száma és térben való elhelyezkedése határozza meg.

Az első anyagszerkezetre vonatkozó közlések 1877-ből származnak és Van't Hoff, Baeyer és Sachse nevéhez fűződnek. Az idevonatkozó kutatásokat 1950-től kezdődően kísérelték.

Barton volt az, aki lefektette az atomok térbeli elhelyezkedésének, a konformációs teóriának alapjait és megnyitotta az utat az anyagok konformációs elemzéséhez, amelyvel ma sok ezer kémikus és biokémikus foglalkozik.

Konformációs analízis alatt egy molekula atomjai térben való elhelyezkedésének tanulmányozását értjük. Ennek az analízisnek a fontosságát alátámasztja az a tény,

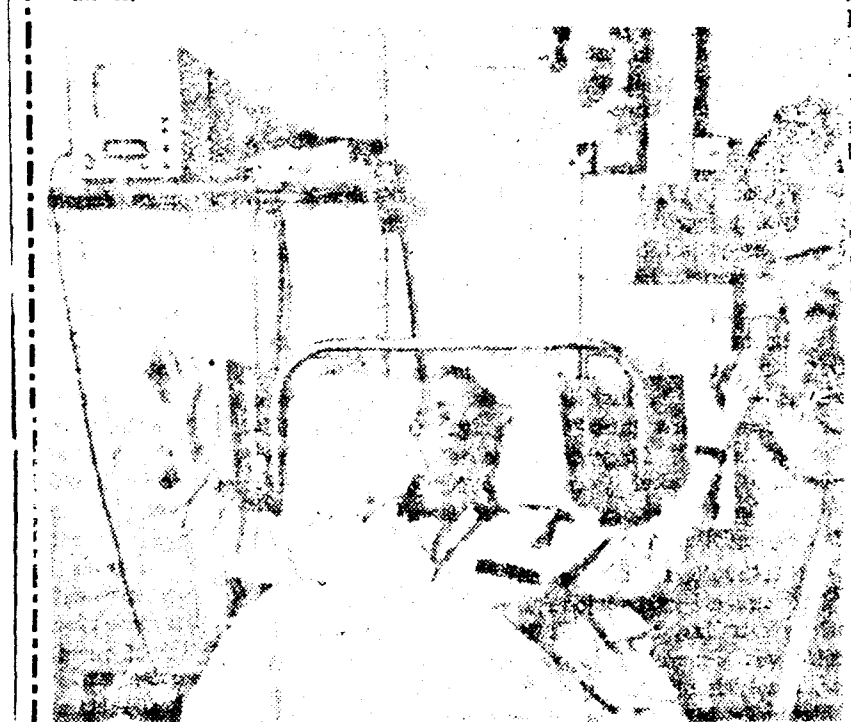
Kora: 300 millió év

Az a nemzetközi tudományos expedíció, amely nemrégiben Peru partjai mentén, a Csendes-óceán vizeiben végzett kutatásokat, 4000 — 6000 méter közötti mélységben felfedezett egy érdekes fajtájú neopilt. A felfedezés szenzáció erejével hatott, hiszen a tudósok azt hitték, hogy ez az élőlény már mintegy 300 millió évvel ezelőtt kipusztult. A természetdöcsök eddig a neopilt, ezt a primitív csigát csupán megkövült formában ismerték. Az expedíció vezetője a csigának a Neopilina Bacescui nevet adta. Mihai Băcescu román természetdöcs, a bukaresti Grigore Antipa Természetudományi Múzeum igazgatója tiszteletére.

Több mint 30 fele tengeri élőlényt neveztek el Mihai Băcescu professzor, az Akadémia levelező tagja után, aki világviszonylatban hírnevet szerzett eredeti tanulmányaival és kutatásaival. Tudományos expedíció, amelynek célja az óceánok és tengerek állatvilágának tanulmányozása, egyúttal működésre kéri fel a román tudósok különféle hal- és egyéb állatfajta meghatározásában és osztályozásában. Mihai Băcescu professzor ezen a területen mint legkiválóbb szakértők egyikét tartják számon.

A radioaktív izotópos parányi atommagyákat többek között beteg szívek elektromos serkentésére használják fel. Nemrég — most már harmadszor a világon — egy ilyen atommagyát ültettek át szívre egy 56 éves beteg szervezetebe. A műtétet a londoni szívgyógyászati kórházban hajtották végre. A beteg „atomszívát” az energiatárolásként használt elenyésző mennyiségű 238-as plutónium 10 évig tartja működésben.

A hasonló műtéten átesett két másik személy Franciaországban él.

Henry Holloway, akinek szívén a sikeres műtétet végrehajtották

A SZTEREOKÉMIA —

az anyagszerkezet tanulmányozásának korszerű útja

hogy manapság több százszere rugaszen hidrogénnel és egyéb elemekkel alkotott vegyületeknek a száma, melyeknek atomjai térorientációjuk. Ha egy csoport vagy egy gyök térbeli elhelyezése megváltozik, az számos kémiai és fizikai tulajdonság megváltozását idézi elő. Példa erre a Hexaklor-ciklohexán (hexakloron), amelynek 7 izomériája van, s amelyek egy klor- vagy hidrogén atom térben való elhelyezéseben különböznek egymástól és csak az úgynevezett gamma izomer bír rovarirtó tulajdonsággal.

Odd Hassel érdeme az, hogy mindezt kísérleti módon is bebiz-

Kohászati üzem épül a tirgoviștei gyármegyedben. Az új vállalat évente körülbelül 600 000 tonna ötvöztölt acélt és finomacélt állít elő kis és közepes profilok, hull és rud formájában. A termek szerint a technológiai folyamatokat csaknem teljesen automatizálják.

Az építési tervek román szakintézetek állították össze, a felszerelés nagy része is hazai gyártmányú lesz. Az új üzem lényegesen előmozdítja az ország gazdasági fejlődését. Tirgovišten egyébként más iparvállalatok is épülnek, közöttük esztergagyár és villanygépgyár. A jövő öt éves tervben a municipium ipari ösztörmelése csaknem háromszor akkora lesz mint jelenleg, az alkalmazottak száma több mint 10 000-re növekszik.

Az oszakai világkiállítást július végéig több mint 40 millió ember látogatta meg. Képzék az Expo '70 egyik érdekes újdonságát mutatja be: rádióadó-vevő berendezéssel ellátott, hordozható telefont, melyben a szókötő társaság korongok helyettesítik. A mindössze 650 gramm súlyú készülék 20 integrált áramkörből és egy nikkel-kadmium akkumulátorból áll.

DIÁN LÁSZLÓ

A Kolozsvári Botanikus Kert pálmaházában pompásan fejlődnek az egzotikus növények.

Az orvostudomány világából

Bonvoluit műtétet hajtottak végre Máte Endre 9 éves kislány a marosvásárhelyi gyermekorvosi és sebészeti klinikán. A gyermek súlyos balesetet szenvedett: akart ugrani egy kerítésen, de lezuhant, és egy 25 milliméter átmérőjű karó testebe fúródott. A karó átütötte a hasfalat, a májat, a rekeszizmot, a szívburkot és a szív jobb kamrája mellett, valamint a tüdő verőértel mindössze egy centiméterre elhaladva, átütötte a bal felső tüdőlelvényt a mellkas falát, s a lapockában állt meg.

Dr. Száva Ion professzor, a klinika igazgatója és munkatársai több mint kétórás műtéttel megmentették a gyermek életét. Endre ma már egészséges, s a többi gyermekkel együtt játszadozik szülőfalujában, Marosvásárhely mellett.

A szívhaj és a rák után Angliában az alkoholizmus a legelterjedtebb „betegség”. Egy nemzetközi bizottság adatai szerint az angol iparnak évente 100 millió font sterling kára származik ebből a „betegségből”.

Ötvenézer, 1950 és 1954 között

63 éves korában elhunyt Mihai Geraszimov, a híres szovjet antropológus és régész. Geraszimov a plasztikai helyreállítás tudományos módszerének megalkotója, eljárását a világ tudósai általánosan elismerték. Lényege, hogy a koponya, illetve annak maradványai alapján helyreállítják az ember arcát. Igy formálta meg Geraszimov Böls Larosz-lav könyv, Timur Lenk, Ulugbek, Rettenetes Iván cárr, Friedrich Schiller arcát. Geraszimov Allami-díjas tudós volt.

ÉLŐ KAPU

Az állatok a védekezés számátlan formáját alkalmazzák az ellenséggel szemben: elmenekülnek, elrejtőznek — végső esetben — harcba szállnak stb.

A védekezésnek — menekülés és harc nélküli — különleges formájával találkozunk egyes hangyafajoknál; a közösség egyik tagja túli be a boly bejáratának, kapujának szerepét. Ez eleinte a csatlalaplító anyja, később egy nagy terméti, nagy feji dolgozó, száraznallan nőstény. Ez fejet a bejáratra szorítja és így azt naposoztat „zárvá tartja”. Ezzel védi a bolyt az ellenség — például idegen hangyák — betolakodása, támadása ellen. Ez a nagy feji dolgozó tehát kapus és eleven kapu is egyszerre. Ehhez a határos védekezési módhoz az szükséges, hogy a boly bejárata ne legyen sokkal nagyobb a hangya fejénél. Ezért a csatlalaplító nőstény olyan fát választ ki, amelyet már keresztül-kasul furtak a faragó bogarak larvái, elvégezve a járatépítés munkájának nagy részét. A nősténynek csak be kell farolnia az egyik ajkán — záskutában végződő — járatba. Minthogy a fé-

szek rendszerint kemény tölgylávan van, az „előre gyártott” kapufelja hosszú évekre biztosítja a védelmet. A nyílás mérete nem változik és így a kapusszolgálat biztonságos.

A Camponatus hangyanemzet-

for vastagsága, így a hangya, ha torának hossztengeivel párhuzamosan tartja a fejet, szinte elrejtőzhet a saját homloka mögött. Ha fejét a fészék bejáratába helyezi a nyílás bezárul, a megmaradt hézag nagyon kicsi. Napköz-

Érdekességek az állatok életéből

ség azonban nehezebb helyzetben van, mert ennek tagjai a földben élnek. A föld porleány anyag, nem olyan masszív benne a kapubejárát, mint a fában. Ezért ez a hangyanemzet növényi anyagokból nyálzszerű váladékával összeragaszt egy olyan védelemet, amelynek átmérője megfelel a kapuőr hangyák fejméretének és ezt a bejárat nyílására szorítják.

A Colobopsis fajok nagy terméti kapusainak feje a görgökkel együtt csaknem teljesen gömböslaku. Ennek a gömbnek az átmérője valamivel nagyobb, mint a

ben a boly kisebb dolgozó ki-be vándorolnak, életet gyűjtenek. A kapus szagukról és jelzésükről ismeri meg fajtársait. A bejónni kíváncsi dolgozó megérinti lábával a kapus fejét, erre az ő határozottan válaszol. A megnyitott bejónni, ha nincs forgalom, a kapu állandóan zárva van; az ellenség pedig hiába kopogtat, az élő kapu nem nyílik meg.

A nagy terméti és nagy feji kapus-dolgozók — amint látjuk — azzal védik a bolyt, hogy nem tesznek semmit, csak egyszerűen az ajtókeretben maradnak, előre-

NEMZETKÖZI ÉLETT

Ion Datcu nagykövet felszólalása a leszerelési bizottság ülésén

GENF. — Horia Liman, az Agerpres tudósítója közli:

A leszerelési bizottság csütörtöki ülésén Ion Datcu nagykövet, a román küldöttség vezetője felszólalásában az ENSZ-közügyes 24. ülésén az elhatározott leszerelési évtized (1970–1980) kérdéseivel foglalkozott.

Mint rámutatott, Románia nagy jelentőséget tulajdonít az évtized programjának, s ez az álláspontja az általános leszerelést és mindenekelőtt a nukleáris leszerelést támogató szilárd álláspontjából fakad. A román kormány szükségesnek véli, hogy gyorsítsák meg a leszerelési tárgyalások ütemét, s irányítsák ezeket az érdemi problémákra, haladéktalanul kezdjék meg az intenzív tanácskozásokat, amelyek a legközelebbi időben a fegyverkezési hajszát megszüntetését célzó gyakorlati intézkedésekhez vezetnek, hatékony lépések legyenek a leszerelés felé.

Az évtized programjának — mondotta Ion Datcu nagykövet — időben beütemezett és a végzős céljának — az általános leszerelésnek — pontosan megfelelő szilárd intézkedések egészét kell felölelnie. Igen fontos, hogy ez az évtized már kezdetben hatékony lépéseket jelentsen a fegyverkezési hajszát csökkentésének és megszüntetésének, a leszerelés megvalósításának az útján.

Elérkezett az ideje annak, hogy teljes felelősséggel eljuttassuk a tárgyalások útjára, kezdjünk hozzá olyan tartós és eredményes leszerelési egyezmény megalkotásához, amelyek minden egyes nép számára a béke és a biztonság bizonyosságát jelentik, megbízható garanciát szolgáltatnak arra vonatkozólag, hogy minden energiáját és erőforrásait a békés munka és a jólét szolgálatába állíthatja, s mentesüljön a háború, elsősorban pedig az atomháború veszélyétől.

Az évtized programjának alapvető célkitűzésévé kell szerepelnie az általános leszerelésnek, főként a nukleáris leszerelésnek, valamint a részintézkedések egész sorának. A programot összhangba kell hozni a nemzetközi közösségnek a világébe és biztonság érdekében célzó egész tevékenységével, az Egyesült Nemzetek második fejlesztési évtizedével. Igen lényeges, hogy teremtsék meg a kellő feltételeket ahhoz, hogy valamennyi érdekelt állam részt vehessen a leszerelési tárgyalásokon.

A leszerelési tárgyalások és bármely erre vonatkozó nemzetközi megállapodás — mondotta a továbbiakban a román küldött — szorosan összhangban kell hogy álljon az államoknak a nemzeti füg-

getlenéghez és nemzeti szuverenitáshoz, a minden külső beavatkozást kizáró nemzeti önállósághoz, valamint a békéhez és a biztonsághoz való jogával a nemzetközi kapcsolatokban.

A fegyverkezési hajszát megszüntetését és a leszerelést célzó intézkedések között nagy jelentősége van egy általános leszerelési szerződés létrehozásának, mint alapvető célkitűzésnek; az összes államok katonai költségvetése befagyasztásának és csökkentésének; szilárd garanciák nyújtásának a nukleáris fegyverekkel nem rendelkező államok számára; kötelező hatályú és általános érvényű nemzetközi megállapodás elfogadásának, amely szilárd kötelezettségvállalást tartalmaz arra vonatkozólag, hogy nem folytatnak erőszakot vagy az erőszak alkalmazásával való fenyegetőzést és semmi formában és körülmények között nem avatkoznak be más államok belügyeibe; a hadgyakorlatok betiltásának más államok területén; új katonai támaszpontok létesítése és újabb nukleáris fegyverek elhelyezése betiltásának idegen területeken; intézkedések megtételének a más államok területén lévő katonai támaszpontok felszámolására és a csapatok visszavonására a nemzeti határok közé; a nukleáris leszerelési intézkedéseknek, mint az a fegyverekkel végzett föld alatti kísérletek betiltása; a nukleáris fegyverek alkalmazása betiltásának; a nukleáris fegyverek gyártása megszüntetésének, beleértve a katonai célokra szolgáló különleges hasadóanyagok termelését és a meglévő anyagkészletek átadását békés célokra; a nukleáris fegyverkezéssel és ezekkel célba szállító eszközök csökkentésének és végzős fokozatú felszámolásának; a többi tömegpusztító fegyverek törvényen kívül helyezésének és megsemmisítésének; a konvencionális fegyverek és a fegyveres erők létszáma csökkentésének; a regionális leszerelési és biztonsági szolgáló hatékony intézkedéseknek, kivételképpen pedig atommentes övezetek létesítésének a világ különböző részein, szilárd biztonsági garanciákkal egybekapcsolva.

A román küldöttség vezetője végül kiemelte: a leszerelési bizottságnak az a feladata, hogy összes tagjainak erőfeszítése révén állítsa össze az ENSZ-közügyes által elhatározott évtized programját, s ezt bocsassa a közgyűlés 25. ülésére ele megvitatás és végleges elfogadás céljából.

A román megbízott beszéde után Jugoszlávia, Kanada, Csehszlovákia és Japán küldöttei külön-külön munkadokumentumot terjesztettek a bizottság elé a vegyi- és baktériumfegyverek előállításának és alkalmazásának esetleges megtiltására vonatkozóan.

MADRID. — A Spanyolországban állomásozó amerikai csapatok egyik Phantom típusú repülőgépe gyakorlatiás közben a Saragossától északnyugatra 150 kilométerre fekvő Bardenes Reales-i lőtérré zuhant.

U Thant felkérte az ENSZ összes tagállamait, hogy vegyenek részt az atomenergia békés felhasználá- sával foglalkozó 4. nemzetközi értekezleten

BÉCS (Agerpres).

Amint a bécsi Nemzetközi Atomenergia Ügynökség székházában közölték, U Thant ENSZ-főtitkár levelében kérte fel a világszervezet összes tagállamait, hogy 1971 szeptember 6 és 11 között vegyenek részt Genfben az atomenergia békés felhasználásával foglalkozó 4. nemzetközi értekezleten. Az 1955-ben, 1958-ban és 1964-ben megtartott első három értekezleten főként az atomenergia felhasználásának tudományos és műszaki problémáival foglalkoztak.

Az 1967-ben elfogadott közgyűlési határozatban az ENSZ előírja, hogy a 4. értekezleten minél több állam vegyen részt, figyelembe véve az atomenergia gyakorlati alkalmazásának elterje-

dését és annak szükségességét, hogy minél több békés tevékenységi területen alkalmazhassák ezt az energiát.

Ennek megfelelően állították össze a Nemzetközi Atomenergia Ügynökséggel karöltve az értekezlet alábbi napirendjét: 1. A nukleáris energia és különleges alkalmazásai területei, 2. Fűtőanyagok, fűtőanyag-ciklusok és más nukleáris anyagok, 3. A nukleáris energiával kapcsolatos adminisztratív és nemzetközi kérdések, 4. A nukleáris technológia és a fejlődő országok.

Véget ért az olasz kormányválság

RÓMA. — N. Pucea, az Agerpres tudósítója jelenti:

Véget ért a július 6-án, Mariano Rumor kormányának lemondásával kirobbant olasz kormányválság. A Quirinale Palotában csütörtök délután Emilio Colombo közölte az államfővel, hogy elfogadja a kormányalakítási megbízást, s egyben bemutatta az új kabinet tagjainak névsorát. Ezt követően Giuseppe Saragat köztársasági elnök aláírta a Rumor-kormány lemondását, illetve a Colombo-kormány megalakulását jóváhagyásról szóló törvényt.

Az 1968. májusában megtartott választásokkal megkezdődött, jelenlegi törvényhozási ciklus mostani, ötödik kormányának összetétele nem sokban különbözik az előzőektől. A változás mindössze annyi, hogy Emilio Colombo vette át a pénzügyminiszeri tisztséget, ami hét éven át Mario Ferrari Aggradi volt és Giuseppe Lupis helyébe Matteo Matteotti neveztek ki a turisztikai minisztérium élére. Az új kabinetben a Kereszténydemokrata Pártnak 16, a Szocialista Pártnak 6, az Egyesült Szocialista

Pártnak 4, a Republikánus Pártnak egy tagja van.

A Colombo-programot szem előtt tartó megfigyelők szerint a Rumor-kabinet összetételének csaknem módosítás nélküli megtartása azt látszik bizonyítani, hogy az egy hónappal ezelőtti kirobbant válság nem érte el a kezdeményezőit. Erre lehet következtetni Enrico Berlinguernek az OKP „főtitkár-helyettesének az Unióban csütörtökön megjelent interjújából is. Berlinguer egyebek között kijelentette: a jobboldal minthogy nem érte el célját, olyan ingatag, sőt káros kompromisszumot hozott létre, amely érzetnül fogja hatását a kormánypolitikában és újabb veszélyeket hoz a demokratikus intézményekre. A középbal-formula kimerült — hangsúlyozta Berlinguer. A miniszterelnök parlamenti nyilatkozata után az OKP is ismertetni fogja véleményét a kormányprogramról. Meggyőződésünk szerint — mondotta befejezésül a főtitkár-helyettes — minden feltételt megvan ahhoz, hogy a baloldali valamennyi pártja, autonómiájának és sajátosságainak tiszteletben tartásával, hatékonyan hozzájárul az ország közelmúltjának megfelelő más politikai kialakításához.

Az új kormány csütörtök este letette az esküt, s pénteken megtartja első ülését, hogy kinevezze a helyettes minisztereket.

A parlament hétéfn vitája meg az új kormány programját, s akkor kerül sor a bizalmi szavazatra is.

Külföldi segélyek

A Burmai Unió kormányva egy 1000 font sterling értékű CEC-et adományozott a romániai árvízárvízmentésére.

A Dan Vöröskereszt 10 000 dán korona értékben orvosi készleteket és műszereket küldött hazánkba.

Németország SZK-ból több cég és intézmény adománnyal jelenteték. A Demag cég hat uthengert adományozott, mintegy 70 000 márkáért; a Rheinstal cég 25 000 márkát, a Miag cég 10 000 márkát, a Deckel cég 71 villanymotort, egy csiszológépet, 1,3 tonna acélidomot és több más anyagot adományozott, a Hellige cég 5 darab ivóvízszűrő készüléket, a kölni Peter Bauer gégyártó cég 2 nagy teherszállító pótkocsit, a hamburgi Unilever cég pedig 8,5 tonna koncentrált leveskonzervet és 7 tonna szappant. Ugyanarra a célra a hannoveri Touristiki Union International 5000 márkát adományozott, a Kocks és a Webasto cégek pedig külön-külön 3000 márkát.

A stockholmi Asea cég (mintegy egymillió svéd korona értékben) 709 darab 0,17–60 lóerős villanymotort adományozott. Ezen kívül az alábbi svéd cégek segítik hazánk árvíz sújtotta területeit: az Esab 5 darab hegesztőkészülékkel; az Atlas-Copco két fúrógéppel és öt készírszám-készlettel; a Flvgt Pumpar 18 darab buvárszivattyúval; a Pumpex egy Pumpex 2000-es és egy Pumpex 700-as típusú buvárszivattyúval.

A Nagy Britanniá—Románia Baráti Társaság 400 font sterlinget adományozott, a London Cooperative Society Ltd pedig 150 font sterlinget. Ugancsak Angliából a Bovril cég előző adományait 125

tonna élelmiszerkonzervvel látogta, Paul Laptev londoni mérnök 500 USA-dollárt adományozott, egy román származású angol honpolgárok által álló csoport pedig 215 font sterlinget.

Ausztriából az alábbi cégek és magánszemélyek küldtek adományokat hazánkba: a Verband der Österreichischen Banken und Bankiers 100 000 schillinget; a Vogel-Stockerau cég 10 egységű „E” és „V” típusú centrifugális pumpát, mintegy 60 000 schilling értékben; az Union Carbide-Austria 13 000 schillinget; Scustser mérnök Ried Im Innkreis-ből (Ausztria) egy ivóvízszűrő és -fertőtlenítő hordozható készüléket adományozott, több szűrővel és 100 kilogramm fertőtlenítőszert; Schuchheimer salzburgi és Josef Spornberger wattenslakoska 3000–3000 schillinget adományoztak.

A Fiat konzern Oem cégé egy háromtonnás tehergépkocsi, egy romániai származású olasz honpolgárok által álló csoport pedig 170 000 olasz lírát adományozott.

Japánból a következő cégek küldtek adományokat: A Nishio Iwai Company 1000 dollárt; a Kehara Shokai Ltd 1 080 000 jent; a Sumitomo Metal 200 000 jent és a Nippon Miniature Bering 100 000 jent.

Teofil Telpesh, a windsori (Kanada) román baptista egyházhoz tartozó lelkész 1000 dollárt adományozott.

A hazánkban turnézó Neu-Isenburg (Hessen) Sangergruss Kummelchor zenei együttes hangversenyt adott Szecbenben az árvízársvízmentés javára.

(Agerpres).

Nagygyűlés Hirosimában az első atombomba ledobásának 25. évfordulóján

HIROSIMA (Agerpres).

A hirosimai Bekeparkban csütörtökön mintegy 30 ezer ember nagygyűlésen emlékezett meg az első atombomba ledobásának 25. évfordulójáról.

A nagygyűlés 8 óra 15 perckor, pontosan abban az időben kezdődött meg, mikor 25 évvel ezelőtt a világ első atomtámadását hajtották végre. A résztvevők egyperces csenddel adóztak a 200 ezer atombomba-áldozat emlékének. Szt. szuo Yamada, Hirosima polgármestere emléktáblát leplezett le az 1945. augusztus 6-i katasztrófa emlékművén. Az emléktáblán a bombázás újabb áldozatainak neve van feltüntetve. A leplezési ünnepség után a polgármester kiáltványt olvasott fel követelve a nukleáris fegyverek betiltását és a világébe megteremtését.

A nagygyűlésen, amelyet megrendő dokumentumfilmrel kezdték be, részt vett a negyedszázaddal ezelőtti szörnyű tragédia több túlélője is.

Ugyanaznap reggel több ezer diák felvonulást rendezett Hirosima utcáin, követelve az agresszív háborúk megszüntetését, az atomfegyverek betiltását, az USA japáni katonai támaszpontjainak felszámolását, a japán-amerikai biztonsági szerződés hatálytalanságát. A diákok szétosztatták a 1000 rendőrt rendelték ki. A rendőrség és a tüntetők között incidensek kerültk sor.

LONDON. — Egy brit uszónak ezuttal első ízben sikerült átusznia a La Manche-csatornát mindkét irányban. A teljesítmény Kevin Murphy 31 éves uszágiró nevéhez fűződik, aki csütörtök reggel 35 órát és 10 percet tartó úszás után újra partot ért Folkestone-ban.

Kevin Murphy 15 óra és 35 perc alatt uszott át Doverből Calais-ba. Tíz perces pihenés után újra vízbe ugrott és 19 óra és 25 perc alatt ellenkező irányban is átuszta a La Manche-csatornát.

A hírügynökségek jelentik

VARSO

Szokatlan műveletet hajtottak végre Varsóban: a körülbelül 10 ezer tonna súlyú Ljubomirski palotát 78 fokkal elfordították eredeti helyzetéből. A műveletet sineken guruló 1600 görgővel hajtották végre.

BELGRAD

A Zágrábtól délre fekvő Knin jugoszláv városban szerdán 5–6 fokos erősségű földrengés érzetét — közli a Tanjug. Nem voltak áldozatok, sem anyagi kár.

SYDNEY

Az Ausztráliai New South Walesben mintegy 2,5 millió juh pusztult el az aszály miatt — közölte Geoffrey Crawford földművelésügyi miniszter. A szárazság körülbelül 40 millió dollár kárt okozott a buzávetésben.

A szakemberek véleménye szerint az aszály hosszas lesz.

MODENA

Az olasz régészek állítólag felfedezték egy több mint 3000 éves város romjait. A Po völgyében végzett ásások során épületek, falak, sírok kerültek napvilágra, sőt még egy amfiteátrum is. A leletek alapján a régészek arra a következtetésre jutottak, hogy a feltárt helység azonos Otesia várral, amelyet Plinius római történész említ Historia naturalis című művében.

NEW YORK

Heves összetűzésre került sor a színes bőrű lakosság és a rendőrség között az Ohio állambeli Lima városban. A zavarosok amiatt robbantak ki, hogy a nemzeti garda egyik tagja lelőtt egy színes bőrű nőt, Christian Morris polgármester forgalmi korlátozást rendelt el, s megtiltotta a fegyver- és a benzineladást.

TOKIO

A japán szakembereknek sikerült fellőniük az első meteorológiai rakétát. Eredetileg július 15-én próbálkoztak ezzel a kísérlettel, de ez műszaki hiba miatt nem sikerült.

Az északi-japán ofunato központból szerdán fellőtt rakéta 100 másodperc alatt 50,5 kilométer magasságba emelkedett, s miután elvégezte a feladatát kijelölt különféle meteorológiai méréseket, ejtőernyővel visszaérkezett a földre.

VARSO

Heinz Kuhn, Észak-Rajna-Vesztfália nyugatnémet tartomány miniszterelnöke szerdán befejezte lengyelországi látogatását — közli a PAP hírügynökség. Az utolsó napon Heinz Kuhn felkereste Tadeusz Markowski ideiglenes nehezipari minisztert.

Ugancsak a PAP jelenti, hogy Marian Dmochowski, a Lengyel NK helyettes külkereskedelmi minisztere fogadta a lengyelországi látogatáson lévő Hermann Hoyerl, az ellenzéki Keresztényszocialis unió bundestagi képviselőjét.

ACCRA

Elefántcsordá támadta meg a Ghána középső részében lévő Twifu falut. A megvadult állatok felhúzták a helységet és a vetéseket. A lakosság sürgős segítséget kér a kormánytól.

BUDAPEST

Az észak-magyarországi Mátra hegységben felszerelt teleszkóppal Lovas Miklós egy újabb, rendkívüli fényerejű szupernóvát fedezett fel. A Nagy Göncölcséker övezetében elhelyezkedő csillag a legújabb ilyen felfedezés 1909 óta ebben a csillagképen. A magyar csillagászok 1964 óta 11 szupernóvát fedeztek fel.

A Tupamaros szervezet ultimá- tumot intézett az uruguayi kormányhoz

A kormány nem hajlandó tárgyalni
az emberrablókkal

MONTEVIDEO (Agerpres).

A Tupamaros titkos szervezet ultimátumot intézett az uruguayi kormányhoz, amelyben követelte, hogy a helyi idő szerint pénteken éjfélig helyezzék szabadlábra az összes politikai foglyokat a múlt heten elrabolt két diplomata — Aloysio Dias Gomide brazil főkonzul és Daniel Mitronne amerikai tanácsos szabadon bocsátása érdekében. „Ha nem hoznak semmiféle pozitív döntést, mi lezárunk tekintélyt az ügyet és magunk szolgálatunk igazságát” — mutat rá a Tupamaros szervezetre a montevidoei rádió által ismertetett üzenet. Az üzenet hangzatosabb, „elfogadás esetén augusztus 11-ig, kedd éjfélig várunk, hogy kicseréljük a foglyokat”. E hatodik üzenet, az előzőktől eltérően nem tesz említést a foglyok egészségi állapotáról.

Jorge Pacheco Areco uruguayi elnök csütörtök délelőtt összehívta a kormányt, hogy megvitassa az emberrablók ultimátuma nyomán előállott helyzetet. Ezt követően Hector Georgi, a köztársasági elnökség sajtótitkára közölte: a kormány érvetelműen elhatározta, nem hajlandó semmiféle tárgyalásokat folytatni a Tupamaros szervezettel arról, hogy az elrabolt diplomaták szabadon bocsátása ellenében teljesítse feltételeit. A kormány teljes egészében magá-

éva teszi a belügyminisztérium hétfn kiadott közleményét, amely megindokolja, miért hozták ezt az elhatározást. A hivatalos közlemény figyelmezteti a vérehabító hatalom azon tagjait, akik nem értenek egyet a kormány álláspontjával, benyújthatják lemondásukat.

Az utóbbi 24 órában bekövetkezett két újabb esemény nyomán Montevideóban a bizonytalanság légrége uralkodik. A megfigyelők különösen a kormányközleményben szereplő figyelmeztetést emelik ki, s uo: vélik, hogy ez a külügyminiszternek szól, aki szembeszállt a belügyminisztérium hétfn nyilatkozatával és a Tupamaros szervezet feltételeinek elfogadása árán is igyekezett kieszközölni az elrabolt diplomaták szabadon bocsátását. Montevideói politikai körökben az ultimátumban foglalt fenyegetőzést úgy értelmezik, hogy az emberrablók készek kivégezni foglyaikra, ha nem teljesítik az elrabolt diplomaták szabadon bocsátásával kapcsolatos feltételeket.

Az UPI megiegyzi, hogy bár a kormány hivatalosan elutasította, hogy közvetlenül tárgyaljon a Tupamaros szervezettel, hivatalos kormánysemlegeség lázasan keresik a módot annak, hogy a kormány tekintélyének csorbítása nélkül teljesítsék a Tupamaros szervezet feltételeit.

A Celia orkán pusztítása az Egyesült Államok déli partvidékén

32 emberáldozat és több száz millió dollár
értékű anyagi kár

WASHINGTON. — C. Alexandros, az Agerpres tudósítója közli:

A Celia orkán, amely átszágult a Karib-tengeren, majd hétfn és kedden végigsöpört az Egyesült Államok déli partvidékén. 32 emberáldozatot követelt és több száz millió dollár értékű anyagi kárt okozott. A 200 kilométeres sebességgel száguldó orkán Texas államra mérte a legsúlyosabb csapást. Legalább 12 helységet teljesen vagy részben elpusztított. Nixon elnök „elemi csapástól sújtott övezetnek” nyilvánította ezt a térséget és megfelelő alapokat utaltatott ki a károsultak megsegítésére, az utak kivitására stb. Csupán Corpus Christi 335 000 lakosú üdülőhelyen több mint 200 millió dollár kárt okozott a dühödő orkán — mondotta Jack Balckmon polgármester. „Több mint 70 éve élek ezen a vidéken — mondotta a nyugdíjas M. Iatham —, de még sohasem láttam így elszabadulni a természet elemi erőt. A Celia nem

súvított, mint a többi orkán, hanem vérfagyasztóan bömbölt és mindent tönkretett útjában”.

Amerre az orkán áthaladt a helységek mind árán — és gázszolgáltatás nélkül maradtak, a távíró és telefonvezetékek, a vízvezeték megrongálódott. Élelmiszerhiány keletkezett. Egyes vidékeken a helyi hatóságok megtiltották, hogy a minimális ivóvízraktárakat más célra használják. Az orkán nyomában tüzvészek és áradások keletkeztek. Nagy tűz ütött ki Corpus Christi mellett egy kőolajfinomítóban és egy ingliside-i iskolákban, ahol három óriási benzintároló lobbant lángra.

Az emberáldozatok száma a ránylag alacsony volt, mert a hatóságok időben kiürítették az orkántól fenyegetett összes helységet. Ezek a helységek most mind kihaltak, csak itt-ott dolgozik egy-egy mentőcsapat, a romok alatt keresve az eltűnteket. Sanjában, Port Arkansasban és Corpus Christiben az orkán többemeletes, erős

házakat is ledöntött. Még a vasbetonból készült felhőkarcolók is súlyoson megrongálódtak. Az utcákat teljesen elborították a romok. A tomboló vihar gövkerestől kitépte a fákat, derékba törte és messze elsodorta a villanyszerelőket. A Mexikói-öböl kikötőiben az összes bárka és kisebb hajók tönkrementek vagy súlyoson megrongálódtak, még evészek el is süllvedtek. Az utcákon vagy a garázsokban lévő autókát az orkán besodorta a vízbe vagy az országutak árkaiba. A vetések részben vagy teljesen tönkrementek. A fehér gypvoterméseket 100 kilométerre is elsodorta az orkán.

A hatóságok a helybeli lakosokon kívül mindenkiéket megtiltották, hogy az elemi csás sújtotta övezetben tartózkodják. A nemzeti garda katonái és a rendőrség őrzi a lakásokat a fosztogatóktól. A lakosok már kezdenek visszatérni feldúlt otthonaikba, hogy összezerjék amit a romok alatt találhatnak.